sft: Informasjon

TA-nummer 2028/2004

Opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider: Tiltakshavers ansvar

Forskrift om opprydding i forurenset grunn ved terrenginngrep er vedtatt av Miljøverndepartementet og trer i kraft fra 1. juli 2004. Bestemmelsene i forskriften inngår nå som kap. 2 i den felles forurensningsforskriften av 01.06.2004.

Etter forskriften plikter tiltakshaver å vurdere og eventuelt undersøke om det er forurenset grunn i området. I så tilfelle skal tiltakshaver utarbeide tiltaksplan som skal godkjennes av kommunen før tiltaket kan gjennomføres.

Kommunen er forurensningsmyndighet etter forskriften. Kommunen skal kunne samordne behandlingen av saker etter forskriften med behandling av saker etter plan- og bygningsloven.

Tiltakshaver skal:

1. Vurdere
Tiltakshaver (det vil si grunneier, entreprenør eller utbygger) skal vurdere om det kan være forurenset grunn i området der et terrenginngrep planlegges.

Erfaringsmessig er det sannsynlig at en eiendom kan ha forurenset grunn dersom den har vært benyttet til for eksempel:

- bensinstasjon/ tankanlegg
- bilverksted
- mekanisk verksted/ skipsverft
- galvaniseringsverksted
- impregneringsverk
- avfallshåndtering/ deponi

Gammel grunn hvor det er gjort gjentatte rivingsarbeider/rehabilitering av bygninger fra 1950 til 1980, vil erfaringsmessig også kunne være forurenset. I større byer må man regne med at grunnen i eldre og sentrale bydeler kan være forurenset.

Aktuelle kilder til innformasjon om eiendommen kan være:

- ***databasen Grunnforurensning*** på www.sft.no/grunn, som viser eiendommer hvor det er registrert eller begrunnet mistanke om forurensning i grunnen
- ***kommunen*** som kan opplyse om reguleringsbestemmelser og eiendomshistorie
- ***tingretten*** som kan opplyse om tinglyste heftelser i grunnboka

2. Undersøke
Der det er sannsynlig å anta at det er forurenset grunn, skal tiltakshaver sørge for at det blir utført nødvendige undersøkelser for få klarlagt omfanget og betydningen av den eventuelle forurensningen. Grunnen karakteriseres som forurenset når konsentrasjonen av kjemiske stoffer overskrider normverdier som er gitt i vedlegg 1 til forskriften.

Dersom ***forenklet risikovurdering*** (jamfør SFTs veiledning Risikovurdering av forurenset grunn) viser at normverdien for ett eller flere stoffer er overskredet, skal tiltakshaver gjennomføre ***utvidet risikovurdering*** i henhold til samme veiledning. Vurderingen skal konkludere med om det er behov for tiltak eller ikke.

Kommunen kan kreve at undersøkelser og risikovurdering gjøres av foretak med særlig faglig kompetanse på området. Tiltaks-

Statens forurensningstilsyn
Postboks 8100 dep,
N-0032 Oslo

Telefon:+47 22 57 34 00
Telefaks:+47 22 67 67 06
E-post:postmottak@sft.no

Internett:www.sft.no
Bestilling:
www.sft.no/skjema.html

haver bør derfor rådføre seg med kommunen.

SFT har laget en oversikt over foretak/konsulenter som gjennom sitt arbeid med forurenset grunn, har demonstrert faglige kvalifikasjoner på området. Oversikten finner du på:
www.sft.no/arbeidsomr/grunn/miljotekniske_konsulenter.pdf

3. Utarbeide tiltaksplan
Dersom de nevnte normverdiene er overskredet, plikter tiltakshaver å utarbeide tiltaksplan.

Planen skal sikre at:
- det oppnås ønsket miljøkvalitet i forhold til planlagt bruk av eiendommen
- det ikke oppstår skadelig forurensning i forbindelse med anleggsarbeidet
- forurensede masser disponeres forsvarlig

Tiltaksplanen skal ta for seg:
- gjennomførte undersøkelser
- eventuelle fastsatte akseptkriterier *****
- risiko for spredning av forurensning under arbeidet
- tiltak og tidsplan for å sikre nødvendig miljøkvalitet under og etter gjennomføringen
- disponering av forurensede masser
- kontroll og overvåking under og etter terrenginngrepet
- dokumentasjon for bruk av godkjente foretak

Dersom tiltaket også krever melding eller søknad etter plan- og bygningsloven, skal tiltaksplanen sendes kommunen sammen med denne.

Kommunen kan kreve at tiltaksplanen utarbeides av foretak med særlig kompetanse. Tiltakshaver bør derfor også her rådføre seg med kommunen om dennes praksis.

4. Sende inn tiltaksplan til kommunen for godkjenning
Tiltaksplanen for terrenginngrepet skal være godkjent av kommunen før tiltaket kan gjennomføres.

Kommunen vurderer om tiltaksplanen er tilstrekkelig dekkende og i samsvar med kravene i forskriften. Hvis ikke skal kommunen påpeke mangler overfor tiltakshaver slik at tiltaksplanen kan rettes opp. Kommunen kan også kreve at det foretas ytterligere undersøkelser og kan stille konkrete krav til innholdet i tiltaksplanen.

Tiltakshaver har i utgangspunktet selv ansvaret for at tiltaksplanen har en tilfredsstillende kvalitet. Kommunens godkjenning av tiltaksplanen fratar heller ikke tiltakshaver ansvaret for at tiltakene er tilstrekkelige for å sikre miljøkvalitet under og etter gjennomføring av tiltaket.

Kommunen kan bestemme at tiltakshaver skal sørge for varsling dersom tiltaket ikke er tilstrekkelig varslet overfor naboer og andre berørte gjennom behandling av saken etter plan- og bygningsloven.

Kommunens saksbehandling av tiltaksplanen skal så langt det er mulig samordnes med behandling av saken etter plan- og bygningsloven. Dette innebærer at i bygge- og gravesaker som kommunen behandler etter plan- og bygningslovens § 93, skal godkjenning av tiltaksplanen i saker med forurenset grunn foreligge fra den etaten i kommunen som har forurensningsmyndighet før tillatelse etter plan- og bygningsloven blir gitt.

Kommunen kan fastsette gebyr for saksbehandling og kontroll etter forskriften.

5. Gjennomføre tiltaket
Gjennomføring av tiltaket skal skje i henhold til godkjent tiltaksplan. Eventuelle avvik fra tiltaksplanen skal være godkjent av kommunen.

Tiltakshaver skal på ethvert tidspunkt kunne dokumentere at arbeidet skjer i samsvar med tiltaksplanen. Videre plikter tiltakshaver til enhver tid å la representanter for kommunen føre tilsyn med gjennomføringen.

Dersom det under gjennomføring oppstår fare for forurensning som ikke er forutsatt, har tiltakshaver et selvstendig ansvar for å forebygge eller motvirke dette.

Oppdages uforutsett forurensning i grunnen eller det oppstår mistanke om slik forurensning etter at terrenginngrepet er påbegynt, skal alt arbeid som kan utløse spredningsfare straks stanses. Tiltakshaver plikter å gjennomføre nødvendige undersøkelser og om nødvendig utarbeide ny tiltaksplan knyttet til dette.

Umiddelbart etter at tiltaket er gjennomført, skal tiltakshaver rapportere til kommunen om gjennomføring i henhold til planen. Tiltakshaver skal samtidig fylle ut og sende kommunen et nettbasert skjema (klikk på "Informer oss om forurenset grunn" i den venstre menyen) med informasjon for registrering i den nasjonale databasen for

Statens forurensningstilsyn
Postboks 8100 dep,
N-0032 Oslo

Telefon:+47 22 57 34 00
Telefaks:+47 22 67 67 06
E-post:postmottak@sft.no

Internett:www.sft.no
Bestilling:
www.sft.no/skjema.html

grunnforurensning. Det er hensiktsmessig om skjema med den informasjonen man har allerede sendes inn til kommunen samtidig med søknaden.

Tiltakshaver må være forberedt på kontroll fra kommunen etter at tiltaket er gjennomført.

For øvrig vises til egne regler for sluttkontroll og godkjenning for de saker som også faller inn under plan- og bygningsloven.

***** Stedsspesifikke, maksimale konsentrasjoner av ulike miljø- og helseskadelige stoffer som kan aksepteres i lys av planlagt bruk, basert på en utvidet risikovurdering (jamfør SFT veileder Risikovurdering av forurenset grunn).

Har du spørsmål, ta kontakt med kommunen din.

For mer informasjon:

- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften): Kapittel 2 Opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider:
  http://www.sft.no/lover/forurensningsforskriften/
- Veiledning til forskrift om opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider
  http://www.sft.no/publikasjoner/kjemikalier/2030/ta2030.pdf (TA-2030/2004)
- Databasen Grunnforurensning på SFTs nettsted:
  http://www.sft.no/grunn/
- Om forurenset grunn på SFTs nettsted, deriblant publikasjoner og miljøtekniske konsulenter:
  http://www.sft.no/arbeidsomr/grunn/
- Om forurenset grunn på Miljøstatus i Norge:
  http://www.miljostatus.no/templates/themepage____2949.aspx
- Om myndighetsutøvelsen på Miljøstatus i Norge:
  http://www.miljostatus.no/templates/PageWithRightListing____2950.aspx
- Informasjonsark til kommunen om opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider
  http://www.sft.no/publikasjoner/kjemikalier/2029/ta2029.html (TA-2029/2004)